

Nr 791

Av herr **Ringaby** och herr **Nilsson, Yngve**, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 171, angående landstingskommunernas övertagande av statens mentalsjukvård m. m.*

(Lika lydande med motion nr 958 i Andra kammaren)

I proposition nr 171 föreslås, att landstingskommunerna den 1 januari 1967 skall övertaga huvudmannaskapet för den av staten bedrivna mentalsjukvården och vården av epileptiker.

På grundval av resultaten av överläggningar mellan företrädare för staten och landstingskommunerna framlägges i propositionen förslag till de allmänna bestämmelser, som skall ligga till grund för de olika landstingskommunernas övertagande av den statliga mentalsjukvården. Reformens genomförande förutsätter därutöver att särskilda avtal härom upprättas mellan staten och respektive landstingskommun.

Vi har i princip inget att invända mot att huvudmannaskapet för mentalsjukvården överföres till landstingskommunerna. En förutsättning måste dock vara att landstingen erhåller full teckning av staten för de kostnader som uppkommer i samband med övertagandet. Landstingens åligganden har under senare år kraftigt ökat, och skulle beslutet om mentalsjukvårdens överförande till landstingen ställa ytterligare krav på dem finns det risk för att den nuvarande standarden bl. a. i fråga om den somatiska vården inte kan bibehållas. Vi skall här ta upp ett par områden där vi inte anser överenskommelsen tillfredsställande ur landstingskommunernas synpunkt.

För inrättande av nya platser skall av statsmedel utgå bidrag till landstingen, s. k. anläggningsbidrag. Enligt den träffade överenskommelsen skall anläggningsbidraget utgå med ett belopp om 55 000 kr. per plats i slutenvård vid helt nya sjukhus och 30 000 kr. per tillkommande sådan plats vid i avtalet avsedda eller eljest befintliga sjukhus och institutioner. Anläggningsbidragen göres värdebeständiga per den 1 juli 1962 genom anknytning till byggnadsstyrelsens byggnadskostnadsindex.

Såsom i propositionen framhålles kommer mentalsjukhusen i framtiden att byggas med ett mindre antal platser än för närvarande och i anslutning till lasarett eller andra sjukhus. Detta kommer att medföra en standardhöjning och ökade byggnadskostnader. På vissa orter torde därför de föreslagna beloppen inte vara tillräckliga medan de på andra orter kan vara för

höga. Vi vill därför förorda att man tillämpar den ortsindexering som användes vid bidragen till skolbyggen.

Beträffande driftsbidragen vill vi framhålla, att den föreslagna beräkningsmetoden förefaller att ge för landstingen oförmånliga utslag. Att låta bidragen utgå efter ett medeltal som bygger på vårdkostnaderna även vid de sjukhus, som har en otidsenlig standard och möjligen mindre intensiva behandlingsmetoder, förefaller mindre välbetänkt vid inledningen av ett utbyggnadsskede som säkerligen kommer att innebära upprustning och modernisering av mentalsjukvården inom många landstingsområden. Vi vill därför föreslå, att driftsbidragen till platser vid andra sjukhus än psykopatsjukhus beräknas på ett medeltal av kostnaderna vid den fjärdedel av samtliga vårdanstalter som har den mest adekvata vården, och förutsätter därvid att de senast uppförda anstalterna ingår i denna grupp.

Vad beträffar förslaget angående driftsbidraget till platser vid sjukhus i Norrbottens län samt till platser vid psykopatsjukhusen har vi intet att erinra.

Enligt överenskommelsen skall driftsbidraget erläggas månadsvis i efterskott i form av utbetalningar à conto motsvarande 1/12 av det belopp, vartill bidragen uppgått för det slutligt reglerade kalenderåret. Slutlig reglering av driftsbidraget, dvs. dess anpassning efter de procentuella tilläggen, skall ske kalenderårsvis i efterskott.

För att de statliga myndigheterna och landstingen skall kunna göra en ungefärlig beräkning av storleken av driftsbidraget för år 1967, dvs. det första avtalsåret, skall en preliminär uträkning ske på grundval av 1965 års siffror. Det resultat man därvid erhåller skall läggas till grund för driftsbidragets utbetalande under det första halvåret 1967. Därefter skall driftsbidraget kunna regleras och utgå på basis av de i avtalet förutsatta beräkningsgrunderna för år 1966.

Här redovisade bestämmelser innebär att man det första avtalsåret inte medräknar de utgiftstegringar som äger rum under år 1966. Vi är medvetna om att det i vissa avseenden kan vara svårt att göra det, men i fråga om lönetilläggen torde det inte möta några hinder att medräkna desamma, då de är kända redan under första halvåret 1966. På samma sätt bör det inte möta något hinder att även i fortsättningen ta hänsyn till föregående års lönestegring.

Aberopande det anförda hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 171 måtte

a) besluta att en ortsindexering av anläggningsbidragen skall ske efter samma principer som tillämpas vid skolbyggen;

b) besluta att driftsbidraget till platser vid andra sjuk-

hus än psykopatsjukhus beräknas på ett medeltal av kostnaderna vid den fjärdedel av samtliga vårdanstalter som har den mest adekvata vården;

c) beakta vad som i motionen i övrigt anförts.

Stockholm den 29 oktober 1963

Per-Eric Ringaby

N. Yngve Nilsson